

Avdelningen för statistik och jämförelser
Lena Johansson

Kvalitetsdeklaration

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2016 samt arbetsmarknadsstatus 2015

Ämnesområde

- Hälso- och sjukvård

Statistikområde

- Hälso- och sjukvård

Produktkod

HS0206

Referenstid

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal avser år 2016.

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals arbetsmarknadsstatus avser år 2015.

Innehållsförteckning

Kvalitetsdeklaration	1
Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2016 samt arbetsmarknadsstatus 2015.....	1
Ämnesområde.....	1
Statistikområde	1
Produktkod.....	1
Referenstid.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Statistikens kvalitet.....	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet.....	8
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	8
5.1 Jämförbarhet över tid.....	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	9
5.3 Samanvändbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	9
C Bevarande och gallring.....	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken ger allmänhet och samhällsaktörer information om förhållanden och utveckling inom hälsa, vård och omsorg och kan användas som stöd för planering, utvärdering och uppföljning av verksamheten.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med denna rapport är att ge en årlig redovisning av antalet legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal, antalet innehavare av specialistbevis samt personalens arbetsmarknadsstatus. Statistiken ger underlag för bland annat utbildningsdimensionering, kompetensförsörjning och som allmän samhällsinformation.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

Statistiken används av externa användare såsom andra statliga myndigheter, landsting, kommuner, journalister, allmänheten och intresseorganisationer samt internt av Socialstyrelsen.

1.2 Statistikens innehåll

Totalundersökning av till Socialstyrelsen registrerade legitimationer och specialistbevis för hälso- och sjukvårdspersonal samt redovisning av arbetsmarknadsstatus för de legitimerade individerna.

1.2.1 Objekt och population

Vid redovisningen av antalet legitimationer och specialistbevis utgörs studieobjektet av beslut om legitimationer och specialistbevis. Populationen är således samtliga vid referenstidpunkten gällande beslut.

För arbetsmarknadsstatus är det den legitimerade individen som utgör studieobjekt och populationen består av samtliga personer med ett legitimationsyrke inom hälso- och sjukvårdens område.

I 3 kap. 2 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framgår vilka yrken inom hälso- och sjukvården som omfattas av legitimationsbestämmelser. Samtliga legitimerade återfinns i Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP). Under referensåren fanns följande 21 legitimationsyrken:

- Apotekare
- Arbetsterapeut
- Audionom
- Barnmorska
- Biomedicinsk analytiker
- Dietist
- Fysioterapeut
- Kiropraktor

- Läkare
- Logoped
- Naprapat
- Optiker
- Ortopedingenjör
- Psykolog
- Psykoterapeut
- Receptarier
- Röntgensjuksköterska
- Sjukhusfysiker
- Sjuksköterska
- Tandhygienist
- Tandläkare

1.2.2 Variabler

Legitimation, läkare- och tandläkarspecialistbevis, utbildningsland, kön, ålder, näringsgren (SNI 2007), sysselsättningsstatus (skapas utifrån flera variabler från Statistiska centralbyrån (SCB) som visar individens inkomstkällor), grad av pensionering och högskoleutbildning.

1.2.3 Statistiska mått

Antal och andel

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal (tabell 1–4):

- Antal legitimationer och specialistbevis per yrke, kön och år för de senaste fem åren, inklusive referensåret.
- Antal personer <65 år och utav dessa specialister med enbart ett specialistbevis.
- Legitimationer per kön och utbildning i Sverige, EU28/EES+Schweiz och övriga länder.

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals arbetsmarknadsstatus (tabell 5–13):

- Antal legitimationer per yrke uppdelat efter kön, arbetsmarknadsstatus och näringsgren för de som är sysselsatta.
- Andel icke pensionerade per yrke uppdelat efter kön, arbetsmarknadsstatus och näringsgren för dem som är sysselsatta.
- Antal sysselsatta legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal efter yrke och kön och år de senaste fem åren, inklusive referensåret.
- Separat redovisning för psykoterapeuter med motsvarande tabeller som ovan.

1.2.5 Referenstider

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal:

- Tabell 1 och 3 avser 31 december 2012–2016.

- Tabell 2 och 4 avser kalenderåret 2016.

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals arbetsmarknadsstatus:

- Tabell 5–9 avser november 2015
- Tabell 10–13 avser november 2011–2015
- Vid samkörningen används information från HOSP och övriga källor som i tid sammanfaller med arbetsmarknadsuppgifterna i LISA, det vill säga under november för undersökningsåren.
- Vid beräkning legitimation redovisas läget den 1 november under det aktuella året. Individer som har avlidit eller deslegitimerats 1 november eller senare exkluderas.
- Av praktiska skäl betraktas personer som en gång exkluderats på grund av deslegitimation och som senare återlegitimeras fortfarande som deslegitimerade. Antalet återlegitimerade är ytterst få.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Osäkerheten i redovisningen av populationen legitimerade bedöms vara mycket liten eftersom uppgifterna är baserade på nästan fullständig registerdata om legitimationer.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningen är i princip fullständig för redovisning av antalet legitimationer. Dock förutsätter redovisningen av arbetsmarknadsstatus att individen har ett svenskt personnummer. Det är mycket troligt att en stor andel av individerna utan svenskt personnummer inte arbetar i Sverige och därför inte heller borde omfattas av redovisningen av arbetsmarknadsstatus.

2.2.3 Mätning

Uppgifter hämtas från flera register.

Socialstyrelsen registrerar samtliga utfärdade legitimationer och specialistbevis i registret över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP) vilket utgör källa för redovisningen av dessa kompetensbevis. En person kan ha flera legitimationer. Barnmorskor har till exempel i de allra flesta fall både en sjuksköterske- och en barnmorskelegitimation. Psykoterapeuter har oftast också en annan legitimation. HOSP är i statistisk mening inte ett individregister utan ett legitimationsregister. Det innebär att registrets primära

enheter är legitimationer. Det finns alltså lika många observationer som antalet legitimationer.

På SCB finns ett register benämnt LISA (tidigare LOUISE), longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier. Registret omfattar samtliga folkbokförda personer i åldern 16 år och uppåt samt företag med minst en anställd. Databasen sammankopplar befintliga dataregister från den sociala sektorn och från utbildnings- och arbetsmarknadssektorn i Sverige. De intressanta delregistren för denna redovisning är registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) och registret över totalbefolkningen (RTB).

Statistikinformationen i denna rapport bygger på en sambearbetning av uppgifter från Socialstyrelsens register HOSP samt flera register från SCB, huvudsakligen LISA. Utöver LISA hämtas även uppgifter från SCB:s företagsdatabas (FDB), universitets- och högskoleregistret och registret över pedagogisk personal. Samarbetningen av dessa registerdata har som grund personnumren från HOSP och i viss mån universitets- och högskoleregistret. Från LISA hämtas uppgifter som till exempel arbetsmarknadsstatus, utbetald pension och sjukersättning. (se bild A). När registren sambearbetas görs registret om till ett individregister. Varje individ fördelas en legitimation. I fall där en person har flera legitimationer har tilldelningen gjorts efter principen att den senaste legitimationen är den som gäller. Ett fåtal personer har erhållit flera legitimationer samtidigt (samma kalendermånad). För dessa tilldelas legitimation efter längst utbildning. Om utbildningarna är lika långa tilldelas en legitimation med hjälp av ett slumpmässigt val.

I samband med samkörningen avidentifieras information och personnummer tas bort. HOSP uppdateras kontinuerligt med beviljade legitimationer och specialistbevis, men samkörningen med SCBs register görs en gång per år.

De samkörda uppgifterna bildar registret LOVA (Legitimerade Omsorgs- och Vårdyrkesgruppers Arbetsmarknadsstatus) på Socialstyrelsen. Registret hette tidigare Nationella planeringsstödet (NPS) men har sedan 2017 bytt namn.

2.2.4 Bortfall

Utfärdande och registrering av legitimationer sker samtidigt vid Socialstyrelsen. Legitimation krävs i regel för anställning. Ett eventuellt bortfall av utfärdade legitimationer måste anses vara obetydligt.

2.2.5 Bearbetning

Det kan förekomma felinmatningar i registret över legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal. Eftersom registret används i kontrollsyfte upp-

täcks dock fel i större utsträckning än i andra register vilket bidrar till att minimera mätfel. Eventuella inmatningsfel kan även förekomma i ytterst lite omfattning i registren från SCB samt i framtagandet av arbetsmarknadsstatistiken.

Storleken på grupperna som redovisas i statistiken är väldigt skiftande. Det är därför nödvändigt att i vissa fall dölja cellvärden för att bevara sekretessen enligt 24 kap. 8 § i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Därför har cellinformation med värden 1–3 individer dolts för de uppgifter som sambearbetats med information från SCB. Utöver de första dolda värdena har då även ytterligare ett värde i regel det närmast lägsta värde dolts i rader och kolumner där enbart ett värde innehåller 1–3 individer. Detta för att värdet inte ska kunna beräknas med hjälp av kolumn- eller radsummor. De dolda tabellcellerna markeras med (x).

Personer med utländsk utbildning som får svensk legitimation har i vissa fall inte fullständigt personnummer. Om en person får ett fullständigt personnummer efter sin legitimation får Socialstyrelsen inte automatiskt information om detta. Socialstyrelsen arbetar kontinuerligt för att komplettera denna information. De flesta personer för vilka det saknas personnummer i HOSP har utländsk utbildning och hade vid legitimationstillfället inte erhållit svenskt personnummer. Dessa personers arbetsmarknadsstatus kan därför inte beskrivas i redovisningen då det krävs fullständigt personnummer för att kunna samköra med register från SCB. Det är inte ens känt om personen i fråga är bosatt i Sverige. Den fria rörligheten inom Norden innebär att nordiska läkare som arbetar i Sverige inte ingår i statistiken om de inte sökt svensk legitimation. Läkare från övriga nordiska länder kan nämligen söka anställning med legitimation från det egna landet.

2.2.6 Modellantaganden

Vid redovisningen av arbetsmarknadsstatus antas de individer som erhållit flera legitimationer och/eller specialistbevis att arbeta inom senast erhållna legitimation och/eller specialitet.

2.3 *Preliminär statistik jämförd med slutlig*

Ej aktuellt.

3 **Aktualitet och punktlighet**

3.1 *Framställningstid*

Cirka 11 månader för statistiken om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Cirka 22 månader för statistiken om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals arbetsmarknadsstatus.

3.2 *Frekvens*

Officiell statistik om legitimerad personals arbetsmarknadsstatus utkommer årligen.

3.3 *Punktlighet*

Publicering är senarelagd från december 2017 till februari 2018.

4 *Tillgänglighet och tydlighet*

4.1 *Tillgång till statistiken*

Rapporten publiceras som en PDF-fil med en kompletterande Excel-fil på Socialstyrelsens webbplats (www.socialstyrelsen.se).

4.2 *Möjlighet till ytterligare statistik*

Primärmaterial för legitimationer kan erhållas från Socialstyrelsen.

4.3 *Presentation*

Presentationen består av ett kort sammanfattande faktablad i PDF-fil tillsammans med en kompletterande Excel-fil. Filen innehåller tabeller samt flera inledande flikar med textavsnitt som innehåller beskrivning av redovisade näringsgrenar, metodbeskrivning, tabellförteckning samt engelsk översättning av termer.

4.4 *Dokumentation*

I rapporten finns dokumentation om datakällor, definition av hälso- och sjukvård samt beskrivning av metod för bearbetning av statistiken.

5 *Jämförbarhet och sam användbarhet*

5.1 *Jämförbarhet över tid*

Från och med år 2012 används näringsgrenskategoriseringssystemet SNI2007 för att gruppera näringsgrenar. Tidigare användes SNI2002 för att kunna jämföra uppgifter som avser åren 1995–2011. Det nya uppdaterade SNI 2007 innebär nya koder och benämningar för de flesta näringsgrenarna men innehållet på tresiffernivå är i stort sett detsamma.

Först från och med 1 april 2006 finns det möjlighet för audionomer, biomedicinska analytiker, dietister och ortopedingenjörer att legitimera sig. Antalet legitimerade inom dessa yrken speglar dock ännu inte storleken av det antalet verksamma inom dessa yrken.

Från och med år 2000 är röntgensjuksköterska ett legitimerat yrke. I nuläget speglar dock inte antalet legitimerade röntgensjuksköterskor det faktiska antalet röntgensjuksköterskor. Röntgensjuksköterskor som utbildade sig innan år 2000 kunde välja mellan att behålla sin sjuksköterskelegitimation eller erhålla legitimation som röntgensjuksköterskor.

Många valde att behålla sin sjuksköterskelegitimation för att behålla möjlighet att arbeta som sjuksköterska inom andra verksamhetsområden.

Sveriges riksdag beslutade att fysioterapeut blir ny yrkestitel för sjukgymnaster från den 1 januari 2014. Båda yrkestitlarna är skyddade. Den som har legitimation som sjukgymnast kan fortsätta vara yrkesverksam med titeln sjukgymnast eller kan ansöka om en fysioterapeut legitimation. Det är inte tillåtet att använda båda titlarna, den som får titeln fysioterapeut kan inte längre använda titeln sjukgymnast. I Socialstyrelsens statistik används benämningen fysioterapeut för samtliga personer som beviljats legitimation som sjukgymnast och som fysioterapeut.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Om uppgifterna i denna rapport ska jämföras med motsvarande siffror från andra länder bör detta göras med försiktighet, speciellt om det rör uppgifter utanför Norden. Definitionerna för yrkena kan skilja sig mellan länder samt att det kan finnas skillnader i definitionen för sysselsatt. Från och med år 2014 presenteras två nya tabeller. Dessa visar antal yrkesverkssamma legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal och psykoterapeuter under den senaste fem-årsperioden samt procentuell förändring i förhållande till befolkningen under samma tidperiod.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken kan inte kombineras med andra statistiska publikationer eftersom registret är avidentifierat.

5.4 Numerisk överensstämmelse

God överensstämmelse.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda

regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Gallringsföreskrifter finns i personuppgiftslagen (1998:204) och i arkivlagen (1990:782) samt riksarkivets föreskrifter.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och förordning (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal.

E EU-reglering och internationell rapportering

Inga EU-direktiv föreligger när det gäller rapportering av denna produkt. Liknande uppgifter som statistiken i denna rapport levereras årligen till Eurostat och informationen används även av bland annat OECD och NOMESKO. Den rapporteringen gäller dock enbart vissa av de yrkesgrupper som ingår i den officiella statistiken.

F Historik

Innehåller i denna statistik har publicerats i nuvarande format sedan 2004. Statistiken publicerades föregående år i två separata rapporter, en om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och en om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals arbetsmarknadsstatus. Från och med detta år publiceras en rapport innehållande båda dessa områden.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Socialstyrelsen
Kontaktperson	Lena Johansson
E-post	Lena.johansson@socialstyrelsen.se
Telefon	Telefon: 075-247 44 70